

**Inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation vid
Polismyndigheten (region Mitt, polisområde Gävleborg)**

1. SAMMANFATTNING

Polismyndigheten (region Mitt, polisområde Gävleborg) har såväl beslutat om som verkställt inhämtning av uppgifter om meddelanden för tiden efter beslutsdatum, vilket inte är tillåtet enligt inhämtningslagen.

Nämnden konstaterar att de befattningshavare som hanterat inhämtningsärendena brustit i kompetens respektive noggrannhet.

2. BAKGRUND M.M.

Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten har i ett underrättelseärende granskat tre beslut om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation som fattades av Polismyndigheten (region Mitt, polisområde Gävleborg) den 5, 11 och 12 januari 2016. Besluten fattades med tillämpning av lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet (inhämtningslagen). Besluten den 5 och 11 januari 2016 avsåg inhämtning av uppgifter om bland annat meddelanden till och från vissa telefonnummer under perioden den 24 december 2015 – 31 januari 2016 respektive den 1 december 2015 – 31 januari 2016. Beslutet den 12 januari 2016 avsåg inhämtning av uppgifter om meddelanden till och från samma telefonnummer som det i beslutet den 11 januari 2016 men under perioden den 1 december 2015 – 11 januari 2016.

Av 1 § första punkten inhämtningslagen framgår att uppgifter om meddelanden får hämtas in om de *har överförts* till eller från ett telefonnummer eller annan adress. Inhämtning av uppgifter om meddelanden får således inte omfatta tid som infaller efter beslutet eftersom sådana meddelanden ännu inte har överförts.

3. UTREDNINGEN

Nämnden har tagit del av handlingarna i de tre inhämtningsärendena samt en promemoria som upprättats av den handläggare vid Polismyndigheten som föredrog ärendena inför besluten. Av promemorian framgår bland annat att inhämtningen enligt beslutet den 11 januari 2016 avbröts dagen därpå när myndigheten blev kontaktad av medarbetare vid Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden. Teleoperatören informerades omgående om att inhämtningen hävts. Begärda uppgifter kom därför inte myndigheten tillhanda. Ett nytt beslut fattades därefter den 12 januari 2016 om inhämtning av uppgifter avseende samma telefonnummer men för tiden fram till datum för beslutet.

Polismyndigheten har i remissvar anfört i huvudsak följande.

Angående verkställigheten av beslutet den 5 januari 2016 såvitt avser inhämtningen enligt 1 § första punkten inhämtningslagen skickades begäran om verkställighet till teleoperatören den 7 januari 2016. Samma dag redovisade teleoperatören inhämtade uppgifter under perioden den 24 december – 6 januari 2016 kl. 23.56. Inga uppgifter enligt 1 § första punkten inhämtningslagen har redovisats från operatören avseende perioden den 7 januari – 31 januari 2016.

Anledningen till att besluten den 5 respektive den 11 januari 2016 kom att utformas på så sätt att inhämtning av uppgifter om meddelanden enligt 1 § första punkten inhämtningslagen innefattade inhämtning i realtid var att handläggaren som föredrog besluten missförstått gällande lagstiftning. Missförståndet uppmärksammades därefter olyckligtvis inte av respektive beslutsfattare. Polismyndigheten gör för närvarande en omfattande översyn av hanteringen av ärenden och beslutsfattande enligt inhämtningslagen, vilket inbegriper arbete med att ta fram nationella riktlinjer för att komma tillrätta med bl.a. de brister och felaktigheter som påtalats av nämnden. Ett led i detta arbete är att ta fram rutiner och utbildningsmaterial samt tydligt förklara och åtskilja inhämtning av uppgifter i realtid från inhämtning av historiska uppgifter.

4. NÄMNDENS BEDÖMNING

Polismyndighetens beslut den 5 och 11 januari 2016 har omfattat inhämtning av uppgifter om meddelanden under viss tid *efter* respektive beslutsdatum. Sådan inhämtning är inte tillåten enligt 1§ första stycket inhämtningslagen. Besluten saknar således lagstöd i dessa delar.

Inhämtning av uppgifter enligt inhämtningslagen utgör ett hemligt tvångsmedel. Att brottsbekämpande myndigheter enligt inhämtningslagen får besluta om sådana åtgärder innebär att det måste ställas höga krav på kompetens och noggrannhet hos de befattningshavare som hanterar inhämtningsärenden. Av Polismyndighetens remissvar framgår att de befattningshavare som hanterat de två inhämtningsärendena brustit i kompetens respektive noggrannhet.

Av utredningen framgår att beslutet den 11 januari 2016 hävdades innan verkställighet skett. Polismyndigheten har förklarat att beslutet den 5 januari 2016 verkställdes två dagar senare avseende uppgifter till och med den 6 januari 2016. Verkställigheten av beslutet omfattade därmed inhämtning för tiden efter beslutsdatum, vilket inte är tillåtet. Eftersom Polismyndigheten endast erhållit uppgifter om meddelanden som *har* överförts till eller från en teleadress (historiska uppgifter) och då Polismyndigheten har haft rätt att hämta in uppgifter om meddelanden så snart de överförts anser nämnden att det inte finns anledning till ytterligare åtgärder.

5. BESLUT

Med detta uttalande avslutas ärendet.

På Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens vägnar

Sigurd Heuman

I avgörandet har deltagit: Sigurd Heuman (ordförande), Barbro Thorblad, Linnéa Darell, Berit Jóhannesson, Zayera Khan, Christina Linderholm, Ewa Samuelsson och Jonas Åkerlund (enhälligt).

Föredragande: Louise Berkelius

Sändlista:

Polismyndigheten, Rättsavdelningen, enheten för rättslig styrning och stöd (dnr A117.541/2016)